

Аннотація. Проаналізовано состояние производства рыбы рыбохозяйственными подкомплексами и разработка практических рекомендаций относительно повышения эффективности интенсификации отрасли рыбоводства.

Ключевые слова: производство, хозяйство, рыба, технология, отрасль, интенсификация, метод, экономика, ставки.

Annotation

Statement of the problem. Fishery Ukraine plays a significant role in providing food and branches of the national economy - raw materials and natural resources in reproduction and increase employment. Physiologically reasonable annual demand for fish and fish products is around 1 million. tons. Today the average consumption is only slightly more than 8 pounds per year (rate of 20 kg per capita).

Due to the sharp decline in funding, rising costs of licenses for fishing, repairing old equipment in the fishing industry were threatening trends. This is primarily due to the degradation of the equipment rapidly his moral and physical aging and failure of core businesses.

The solution of these problems depends on how the functioning of fisheries and products of Ukraine's population of fish and other aquatic resources in sufficient quantities and varieties as well as improving the competitiveness of fisheries sector as a whole.

The wording of Article goals. The study is an analysis of the production of fish and fisheries subsectors develop practical recommendations for improving the efficiency of intensification of fish farming industry.

Result studied during 2011-2012 years in vyroschuvalnyh and fattening ponds DP Rybgosp "Galician" and JSC "Bilshivtsi Fish" Galician region of Ivano-Frankivsk region, the cultivation of marketable fish in small ponds in fish farms. Research materials were of different ages malohuskatyh and scaly carp and objects polyculture - herbivorous fish and pike.

Conclusion. Ukraine has a strong base for the development of intensive fishing. This is a huge area of marine territorial waters and considerable fund of natural inland waters, including more than 400 hectares of lagoons, lakes and secluded ponds and 700 hectares of reservoirs, fish productivity which can be enhanced by cultured planting material commercial species of fish and other species water resources and improve the conditions of reproduction of natural populations.

VRybne economy of Ukraine plays a significant role in providing food and branches of the national economy - raw materials and in the reproduction of natural resources and increasing employment.

Keywords: production, economy, fish, technology, industry, intensification, method, economy, rates.

УДК: 338.43:330.15.631.11

Піняга Н.О.
асистент кафедри менеджменту організації ім. Є. Храпливого
Львівський національний аграрний університет

РЕСУРСОЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ: ЇХ ОЦІНКА І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

Анотація. Досліджено тенденції ресурсозабезпеченості сільськогосподарських підприємств Львівської області. Здійснено оцінку ефективності використання окремих виробничих ресурсів. Проведена динаміка виробництва продукції рослинництва та

тваринництва. Проаналізовано зміни обсягів виробництва сільськогосподарської продукції сільськогосподарськими підприємствами Львівської області у порівнянні з іншими роками.

Ключові слова: *ресурсозабезпеченість, ресурсний потенціал, сільськогосподарські підприємства, ефективність, збалансованість, виробництво сільськогосподарської продукції.*

Постановка проблеми. За роки існування аграрної реформи в Україні відбулися певні зміни, що стосуються земельних відносин. У сучасних умовах необхідно здійснити деякі зміни у діяльності сільськогосподарських підприємств та процесах, які стосуються формування і використання ресурсів. В даному випадку ресурсний потенціал підприємств потрібно розглядати як сукупність взаємопов'язаних ресурсів, що можуть бути використані як у виробничому процесі, так і сферах діяльності – фінансовій, соціальній. В умовах ринку питання використання ресурсів та оцінки ресурсозабезпеченості сільськогосподарських підприємств набуває великого значення.

Аналіз останніх досліджень. Питання, що стосується використання та оцінки ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств свої праці присвятили відомі вчені-науковці – О.В. Ольховіков, О.І. Гуторов, Л.І. Здоровців, В.Й. Шиян. Крім цього, проблему ресурсозабезпечення аграрного виробництва, посідає одне з перших місць у наукових працях В. Андрійчука, С. Мельника, О. Онищенко, П. Каблука, В. Тарасової. Питання розвитку, використання та зміни ресурсозабезпечення залишається актуальним, а тому потребує подальшого детальнішого дослідження.

Постановка завдання. Метою дослідження є оцінка та виявлення основних тенденцій ресурсозабезпеченості підприємств сільськогосподарського призначення.

Виклад основного матеріалу. Господарська діяльність аграрних підприємств незалежно від форм власності, в першу чергу здійснюється на основі залучення до виробничого процесу різних видів ресурсів – земельних, трудових, матеріальних та технічних. Вони і створюють ресурсний потенціал сільськогосподарських підприємств. У ринкових умовах на підприємницьку діяльність впливають такі умови, як економічні, соціальні, правові. В агропромисловому комплексі для підприємництва одними з істотних чинників є

природні, а саме кліматичні умови, стан технічного забезпечення галузі [1, с.78].

Виробництво продукції сільськогосподарських підприємств здійснюється на основі єдності таких чинників – земля, трудові, фінансові та матеріальні ресурси. При недостатньому забезпеченні підприємства хоча б одним із перелічених вище ресурсів ускладнюється процес виробничої діяльності.

Для виробництва сільськогосподарської продукції Львівської області використовують приблизно 58,5 % земельного фонду. Із загальної площі сільськогосподарських угідь, що перебувають у розпорядженні сільськогосподарських підприємств, велика частка – на правах оренди. З точки зору раціонального використання землі, оренда – це не найкраща форма для господарювання, адже тільки власник зацікавлений у найкращому використанні будь-якого ресурсу. Для розвитку сільськогосподарського виробництва суттєве значення мають матеріальні та технічні ресурси. В сільському господарстві більшу частину згаданих ресурсів становлять основні засоби [2, с.11].

Традиційно виділяють три класичні види економічних ресурсів: природні, виробничі та людські. На ці види звертають увагу В.Д. Нордхаус та П.Е. Самуельсон.

Оцінка економічної ефективності сільськогосподарського виробництва базується на комплексному підході щодо визначення його кінцевих результатів, враховуючи при цьому ступень залучених ресурсів та їх використання. При характеристиці ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств, потрібно звернути увагу на посівні площі основних сільськогосподарських культур у підприємствах.

У сільськогосподарських підприємствах Львівської області загальна посівна площа у 2012 році становила 19175,7 тис. га, що на 179,9 тис. га менше розміру площ у 2010 році. У 2012 році збільшилася площа під технічні культури на 15,9 тис. га, а площа під кормові культури зменшилася на 20,1 тис. га.

Таблиця 1

**Посівні площі основних сільськогосподарських культур в
сільськогосподарських підприємствах Львівської області, тис. га**

Показники	Роки			2012 р. у % до:	
	2010	2011	2012	2010 р.	2011 р.
Загальна посівна площа	18995,8	19493,5	19175,7	101,0	98,4
Зернові культури	241,5	146,4	169,3	70,1	115,6
Технічні культури	63,0	67,0	78,9	125,2	117,8
Картопля та овоче- баштанні культури	117,4	121,5	121,8	103,7	100,2
Кормові культури	40,7	23,4	20,6	88,0	50,6

Тваринництво – друга після рослинництва важлива галузь сільського господарства. Вона забезпечує населення цінними продуктами харчування – молоком, маслом, м'ясом, яйцями, а харчову промисловість – сировиною. У складі тваринництва виділяють кілька галузей: скотарство, свинарство, вівчарство, птахівництво, бджільництво. Виробничий процес у тваринництві більш механізований і сприяє переведенню галузі на промислові основи.

Структура кормових культур визначається в залежності від складу поголів'я худоби (табл. 2).

Таблиця 2

**Поголів'я худоби в сільськогосподарських підприємствах
Львівської області, тис. голів**

Показники	Роки							2011 р. у % до:	
	1990	1995	2000	2005	2009	2010	2011	1990	2005
Велика рогата худоба - усього	1095,4	771,1	249,4	299,8	283,7	251,9	237,6	21,7	79,3
у т.ч. корів	404,7	390,6	336,9	177,7	171,7	161,7	155,9	38,5	87,7
Свині	383,8	303,4	260,8	258,7	305,8	296,3	287,3	74,9	111,1
Вівці та кози	64,0	42,3	33,5	21,0	22,5	22,6	25,3	39,5	120,5
Птиця	10444,8	6223,6	6266,8	7987,1	8148,0	7961,5	8474,8	81,1	106,1

Аналіз динаміки поголів'я тварин за 1990 – 2011 рр. свідчить про зменшення поголів'я великої рогатої худоби у 21,7 % (у т.ч. корів – у 38,5 %), поголів'я свиней – у 74,9 %, птиці – у 81,1 %.

Динаміка основних видів продукції сільського господарства підприємствами Львівської області за 2009 – 2012 рр. наведена у таблиці 3.

Таблиця 3

Динаміка виробництва основних видів продукції сільськогосподарськими підприємствами Львівської області, тис. ц

Вид продукції	Роки					Абсолютний приріст (+,-) 2011 до 2000 рр. тис. ц	Темп зростання, %
	2000	2005	2009	2010	2011		
Зерно	481,4	626,8	822,5	622,7	961,6	480,2	4,8
Цукрові буряки (фабричні)	400,6	437,3	316,2	529,5	673,8	237,2	2,4
Соняшник на зерно	-	0,3	0,0	0,2	1,8	-	-
Соя	-	-	0,8	4,4	12,7	-	-
Картопля	1297,3	1510,3	1504,0	1258,8	1824,9	527,6	5,3
Овочі	268,6	379,6	412,0	411,9	469,6	201,0	2,0
Молоко	1032,0	930,4	682,5	656,2	629,6	-402,4	-4,0
Яйця, млн. шт.	465,9	548,2	571,5	576,8	544,0	78,1	0,8
Вовна, т	21	14	12	12	12	-9	-0,1

Протягом досліджуваного періоду у галузі рослинництва підвищилися темпи зростання зерна на 4,8 %, цукрових буряків – 2,4 %, картоплі – 5,3 %, овочів – 2,0 %. У галузі тваринництва темпи зростання знизилися на види продукції: молоко – 4 %, вовна – 0,1 %; але збільшився темп зростання на виробництво яєць на 0,8 %.

Висновки. Сучасні тенденції ресурсозабезпечення сільськогосподарського виробництва характеризуються певним спадом площ, які використовуються під сільськогосподарські угіддя, зменшенням кількості зайнятих працівників у сільському господарстві, низьким рівнем оплати праці працівників, недостатнім забезпеченням матеріально-технічних ресурсів, що в

свою чергу роблять неможливим відтворити сільське господарство на належний рівень.

Будь-яке виробництво, і в тому числі сільськогосподарське, передбачає витрати всіх ресурсів та одержання позитивних кінцевих результатів. На однакову кількість витрачених ресурсів підприємства можуть отримати не однакові за величиною кінцеві результати. Отже, з цього випливає, що сільськогосподарські підприємства ведуть своє виробництво з різною ефективністю.

Для того, щоб отримати об'єктивну оцінку ефективності підприємства необхідно враховувати оцінку тих витрат, які дають змогу отримати ті чи інші результати. При сучасних умовах змін потрібно підприємствам більш ефективно використовувати вже наявні у ньому ресурси.

Для покращення вже виниклої ситуації, суттєва роль має належати механізму державної підтримки сільськогосподарських виробників, пільговому кредитуванню, оподаткуванню.

Використана література:

1. Добіжа Н.В. Відтворення матеріально-технічної бази як основа зростання сільськогосподарського виробництва / Н.В. Добіжа // Економіка АПК. – 2008. - № 4. – с. 78-83.
2. Мельник С.І. Економічна ефективності ресурсовикористання в агропромисловому комплексі / С.І. Мельник // Економіка АПК. – 2003. - № 10. – с. – 3-11.
3. Ольховіков О.В. Основи економіки агропромислового виробництва: [підруч. для учнів проф.-техн. навч. закл.] / О.В. Ольховіков, О.Б. Грицишин; за ред. В.В. Паржницького. – К.: Пед. преса, 2005. – с. 320.
4. Онищенко О. Ефективність господарств населення / О. Онищенко // Економіка України. – 2003. - № 1. – с. 60-69.
5. Сільське господарство Львівщини у 2011 році: [статистичний збірник]. – Львів: ЛОУС, 2012. – с. 174.

Аннотація. *Исследованы тенденции ресурсозабезпечености сельскохозяйственных предприятий Львовской области. Осуществлена оценка эффективности использования отдельных производственных ресурсов. Проведенная динамика производства продукции растениеводства и животноводства. Проанализированы изменения объемов производства сельскохозяйственной продукции сельскохозяйственными предприятиями Львовской области в сравнении с другими годами.*

Ключевые слова: *ресурсозабезпеченість, ресурсний потенціал, сільськогосподарські підприємства, ефективність, сбалансованість, виробництво сільськогосподарської продукції.*

Annotation. *The tendencies of resursozabezpechenosti of agricultural enterprises of the Lviv area are investigational. The estimation of efficiency of the use of separate production resources is carried out. Conducted dynamics of production of goods of plant-grower and stock-raising. The changes of production of agricultural goods volumes are analysed by the agricultural enterprises of the Lviv area in comparing to other years. In modern terms it is necessary to carry out some changes in activity of agricultural enterprises and processes which touch forming and use of resources. The production of goods of agricultural enterprises is carried out on the basis of unity of such factors is earth, labour, financial and financial resources.*

For development of agricultural production financial and technical resources have a substantial value. In agriculture greater part of the mentioned resources is made by the fixed assets.

The estimation of economic efficiency of agricultural production is based on complex approach in relation to determination of him end-point, taking into account here feet of the attracted resources and their use. Consequently, efficiency of production of agriculture is closely related to the index of effectiveness of the use of production resources.

Any production, and in a that number agricultural, foresees the charges of all resources and receipt of positive end-point. On the identical amount of the spent resources enterprises can get not identical after a size end-point. In an order to get the objective estimation of efficiency of enterprise it is necessary to take into account the estimation of those charges which enable to get those or other results. At the modern terms of changes it needs enterprises more effectively to use present in him resources already.

Keywords: *resursozabezpechenist, resource potential, agricultural enterprises, efficiency, balanced, production of agricultural goods.*

УДК 631:368.914.2

Рудик В.К.,
кандидат економічних наук, доцент, директор інституту бізнесу і фінансів,
Подільський державний аграрно – технічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПЕНСІЙНИХ АКТИВІВ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО НАКОПИЧУВАЛЬНОГО ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ

Анотація. *Висвітлюються питання запровадження обов'язкового державного накопичувального пенсійного страхування в Україні, його місце у формуванні вітчизняної пенсійної системи. Основна увага приділяється дослідженню формування і використання пенсійних активів другого рівня, їх захисту від різних фінансових ризиків. Аналізуються можливості національного фондового ринку щодо залучення фінансових ресурсів обов'язкової накопичувальної пенсійної системи, особливості їх використання в*